

Bekendtgørelsen for PLC

Hvad er det nye?

Og hvad betyder det for vores praksis?

Viborg Konferencen
Den 8. marts, 2023

<https://db.dk/nyheder/bibliotekernes-dialogforum/>

Hvad arbejdslivet hidtil har budt på

- Lærer i 25 år, i Haderslev og Aabenraa Kommune (almen, specialklasser og specialskole)
- Dansk – og læringsvejleder (12 år på PLC)
- PLF/dansk og tysk, prøveansvarlig, superbruger Meebook og AULA, digitale læremidler mv.
- Projekt opgaven, innovation og entreprenørskab, Den Børnekulturelle Rygsæk, vejledning.....
- PLC konsulent i Sydslesvig gennem 3 år
- Bibliotekernes Dialogforum, UVM faggruppen for dansk, vejledning til bekendtgørelsen, næstformand PLCf + medlem af Sønderjyllands bestyrelse

Runa Barbara Petersen, pædagogisk konsulent for PLC i Sydslesvig

Ændring af
bekendtgørelsen.....

WHY?

Fra Folkeskoleloven § 19

- *Stk. 2 Ved hver skole oprettes et pædagogisk læringscenter.*
- *Stk. 2 Det pædagogiske læringscenter samarbejder med folkebiblioteket.*
- *Stk. 2 Det pædagogiske læringscenter stiller undervisningsmidler til rådighed for skolens undervisning, herunder også bøger til elevernes fritidslæsning, og yder vejledning i brugen heraf.*
- *Stk. 3 Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at der skal etableres et integreret bibliotek bestående af det pædagogiske læringscenter og et folkebibliotek*
- *Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan som led i beslutningen efter stk. 3 beslutte flg:*
 - 1) *At det integrerede bibliotek skal have hel eller delvis fælles ledelse*
 - 2) *At det integrerede bibliotek samles på én lokalitet, hvis det vurderes at forbedre bibliotekstilbuddet til skolens elever og kommunens borgere*
 - 3) *At skolebestyrelsen uanset § 44, stk. 4, ikke skal godkende undervisningsmidler, som det integrerede bibliotek skal stille til rådighed, jf. stk. 1, 1. pkt., medmindre de udelukkende skal anvendes som undervisningsmidler på skolen.*

Stk. 5: Børne-og Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om de pædagogiske læringscentres formål og funktion

FORMÅL

Central rolle sammen med ledelsen ift. skolens udvikling og skolens kapacitet med at varetage den samlede opg. fremme alle elevers faglige og alsidige udvikling bedst muligt

- § 1. Det pædagogiske læringscenter udgøres af skolens *vejledere og ressourcepersoner*, som i samarbejde med skolens ledelse og lærere arbejder for at fremme *alle elevers* faglige og alsidige udvikling og trivsel ved at understøtte, inspirere og udvikle **lærernes og pædagogernes** didaktiske og pædagogiske praksis og udvikle undervisningsrelaterede aktiviteter for **eleverne**.
- Stk. 2. Det pædagogiske læringscenter skal i samarbejde *med ledelsen*:
 - igangsætte, understøtte og evaluere skolens *strategiske og organisatoriske* arbejde med pædagogisk praksis, undervisningskvalitet og undervisningsmiljø samt understøtte skoleudviklingsindsatser,
 - *samle og koordinere* skolens vejledningskompetencer med henblik på at understøtte lærere og pædagogers arbejde med elevernes læreprocesser og læringsudbytte i *alle fagblokke*,
 - sætte *forskningsbaseret viden* om undervisning og læring i spil på skolen og
 - vejlede om kulturtilbud, litteratur og *læsning*, herunder også bøger til elevernes *fritidslæsning*.

PLCernes dobbeltfunktion
Vejledere/ressourcepersoner samarbejder på tværs af fag og funktioner om at understøtte skolens indsatser

OPGAVER

- § 2. Det pædagogiske læringscenter varetager følgende opgaver:
 - 1) Skaber overblik over og *vejleder i valget og brugen af* tilgængelige analoge og digitale undervisningsmidler.
 - 2) Understøtter på baggrund af **Fælles Mål** lærere og pædagogers planlægning, gennemførelse og evaluering af undervisningen med opmærksomhed på
 - a) aktuelle indsatsområder på skolen,
 - b) inddragelse af data og evalueringresultater,
 - c) folkeskolens tværgående temaer og
 - d) samarbejdet med eksterne parter, *herunder folkebiblioteket*.
 - 3)Udvikler og understøtter *undervisningsrelaterede aktiviteter* for eleverne med fokus på at udvikle arbejdsmetoder og skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst jf. folkeskolens formål.

Ændringer i Bekendtgørelsen/ FORMÅLET

Den tidligere bekendtgørelse/2014

§ 1.

Læringscentret skal fremme elevernes læring og trivsel i en motiverende og varieret skoledag ved at udvikle og understøtte læringsrelaterede aktiviteter for eleverne, samt inspirere og understøtte det undervisende personales fokus på læreprocesser og læringsresultater.

Stk. 2

Det pædagogiske læringscenter skal herunder medvirke til at

1. Understøtte skoleudviklingsinitiativer i samspil med ledelsen

2. Formidle kulturtilbud til børn og unge

3. Sætte forskningsbaseret viden om læring i spil på skolen og

4. Understøtte samarbejdet mellem skolens ressourcerpersoner

Den nye bekendtgørelse/2022

§ 1.

Det pædagogiske læringscenter **udgøres af skolens vejledere og ressourcerpersoner, som i samarbejde med skolens ledelse og lærere arbejder for at fremme alle** elevers faglige og alsidige udvikling og trivsel ved at understøtte, inspirere og **udvikle lærernes og pædagogernes didaktiske og pædagogiske praksis** og udvikle undervisningsrelaterede aktiviteter for eleverne

Stk. 2

Det pædagogiske læringscenter skal i samarbejde med ledelsen

1. **Igangsætte, understøtte og evaluere skolens strategiske og organisatoriske arbejde med pædagogisk praksis, undervisningskvalitet og undervisningsmiljø** samt understøtte skoleudviklingsinitiativer

2. **Samle og koordinere skolens vejledningskompetencer** med henblik på at understøtte lærere og pædagogers arbejde med elevernes læreprocesser og **læringsudbytte i alle fagblokke**

3. Sætte forskningsbaseret viden om undervisning og læring i spil på skolen og

4. **Vejlede om kulturtilbud, litteratur og læsning, herunder også bøger til elevernes fritidslæsning**

Ændringer i Bekendtgørelsen/ OPGAVER

Den tidligere bekendtgørelse/2014	Den nye bekendtgørelse/2022
§ 2. Følgende opgaver varetages af det pædagogiske læringscenter:	§ 2. Det pædagogiske læringscenter varetager følgende opgaver:
1. Skabe overblik over og formidle tilgængelige læringsressourcer	1. Skaber overblik over og vejleder i valget og brugen af tilgængelige analoge og digitale undervisningsmidler
2. På baggrund af Fælles Mål at understøtte det undervisende personales planlægning, gennemførelse og evaluering af undervisning og pædagogiske aktiviteter med udgangspunkt i navnlig:	2. Understøtter på baggrund af Fælles Mål lærere og pædagogers planlægning, gennemførelse og evaluering af undervisningen med opmærksomhed på:
a) Aktuelle indsatsområder på skolen	a) Aktuelle indsatsområder på skolen
b) Digitale medier	b) Inddragelse af data og evalueringresultater
c) Pædagogisk praksis og læring	c) Folkeskolens tværgående temaer

Runa Barbara Petersen, pædagogisk konsulent for PLC i Sydslesvig

Tabel 1. Eksempler på undervisningsmidler

Eksempler på undervisningsmidler		
Analoge ressourcer (fysiske)	Digitale ressourcer (opleves gennem en skærm)	Digitale teknologier (fysiske og digitale)
Bøger	Programmer	3D-printere
Udstoppede dyr	Lydbøger	Robotter
Lineal, passer, Værktøj	PDF'er	Måleredskaber
Musikinstrumenter	Film	MikroBit
Redskaber til understøttelse af bevægelse	Fagportaler	Virtual Reality (VR)
Temakasser	Læringsplatforme	
Det omgivende samfund	Hjemmesider	
Gæstelærere, foredragsholdere	Apps	
Rekvisitter		
Laborativt udstyr		

Sproglig udvikling
IT og medier
I & E

Ændringer i Bekendtgørelsen/ OPGAVER

Den tidligere bekendtgørelse/2014

d) Samarbejdet med eksterne parter om læring, udvikling og trivsel og

e) Nyeste viden om målstyret undervisning, læringsaktiviteter og evaluering

Stk. 2

Inden for lovgivningens betemmelser, kommunalbestyrelsens mål og rammer og skolebestyrelsens principper, træffer skolens leder beslutning om, i hvilket omfang følgende opgaver varetages som en del af læringscentrets opgaver:

1) Understøtte organisering og tilrettelæggelse af en længere og mere varieret skoledag

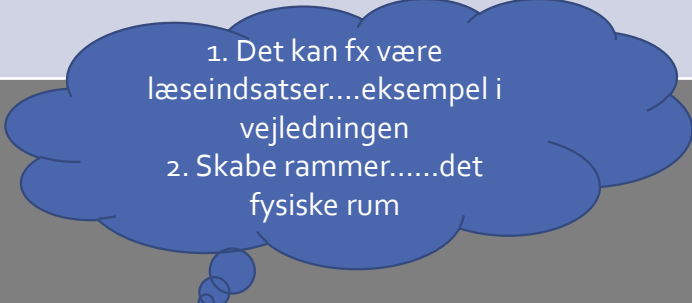
2) Understøtte samarbejdet med idræts-, kultur- og foreningslivet

3) Koordinere og samle dokumentation om læringsresultater og evaluering

Den nye bekendtgørelse/2022

d) Samarbejdet med **eksterne parter**, herunder **folkebiblioteket**

3. Udvikler og understøtter undervisningsrelaterede aktiviteter for **eleverne med fokus på at udvikle arbejdsmetoder og skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst** jf. folkeskolens formål

-
1. Det kan fx være læseindsatser....eksempel i vejledningen
 2. Skabe rammer.....det fysiske rum

Det pædagogiske læringscenter

Ledelsen

Ansvarlige

Vejledere og ressourcepersoner

Formål

Fremme alle elevers faglige og alsidige udvikling og trivsel

Understøtte, inspirere og udvikle lærernes og pædagogernes didaktiske og pædagogiske praksis

Udvikle undervisningsrelaterede aktiviteter for eleverne

Opgaver

- × Igangsætte, understøtte og evaluere skolens strategiske og organisatoriske arbejde (...)
- × Koordinere skolens vejledningskompetencer
- × Sætte forskningsbaseret viden i spil
- × Vejlede om kulturtilbud, litteratur og læsning

- × Skabe overblik over og vejlede i undervisningsmidler
- × Understøtte planlægning, gennemførelse og evaluering af undervisningen
 - 🔍 Aktuelle indsatsområder, data og evalueringsresultater, de tværgående temaer, og samarbejde med eksterne parter
- × Udvikle undervisningsrelaterede aktiviteter for eleverne
 - 🔍 Arbejdsmetoder og rammer for oplevelse, fordybelse og virke

10 min.

Hvilke ændringer i bekendtgørelsen er I særligt optaget af, i den videre udvikling af PLC på jeres skole?

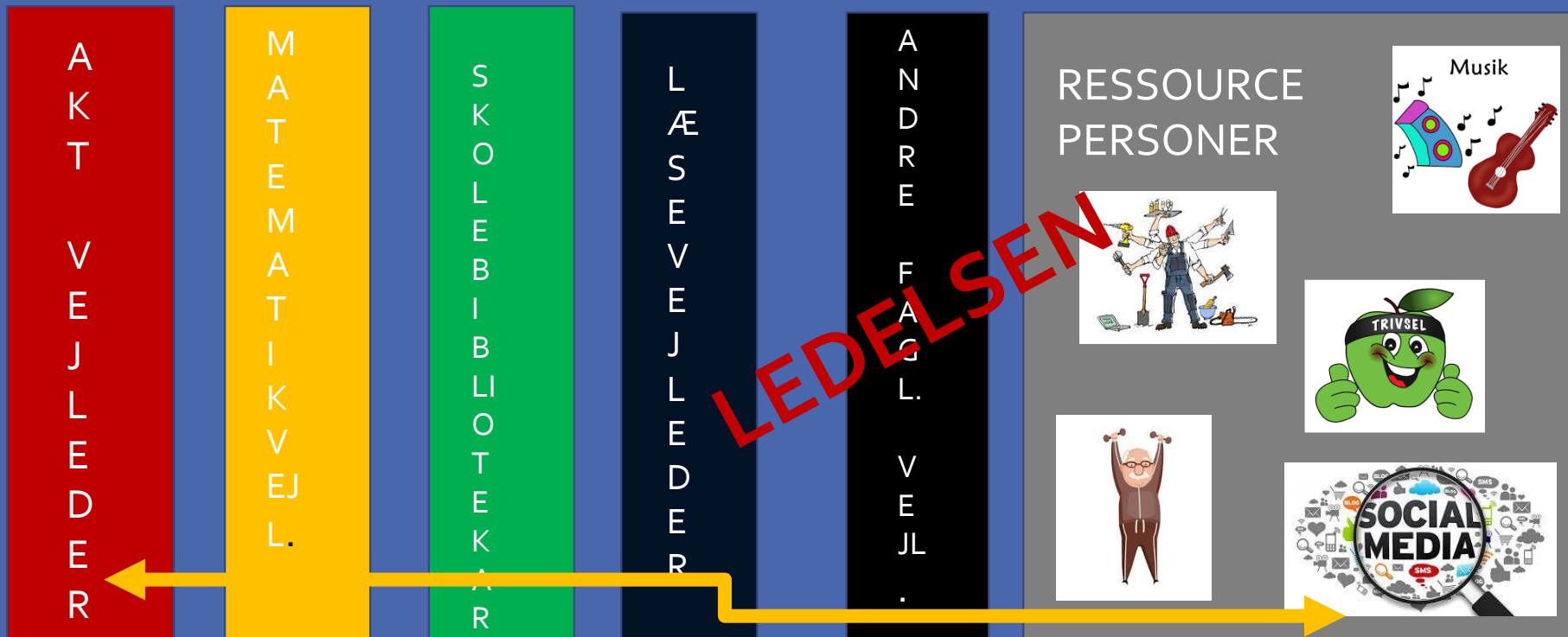
1) Hvordan organiserer man det pædagogiske læringscenter, hvis vejledere og ressourcepersoner sammen med ledelsen skal være centrale i kapacitetsopbygningen?

2) Vi har kun få vejledere/ressourcepersoner på vores skole – og de har kun få timer til vejlederopgaver....hvordan kan vi gribe organiseringen an hos os?

Praksiseksempel
I vejledningen

PLC teamet som et PLF: Fælles viden, ansvar og opgaver → undervisnings,- og skoleudvikling

Funktions- og opgavebeskrivelse
INDIVIDUEL

Funktions- og Opgavebeskrivelse
FÆLLES
(fælles retning)

Fælles tværgående opgaver i den fælles funktions- og opgavebeskrivelse kan fx være: Facilitering af x antal årlige fagteammøder med fokus på fx innovation og entreprenørskab, temadag om co-teaching, inkluderende læringsmiljøer etc.

8min.

- Hvordan er jeres PLC team organiseret på jeres skole?
- Nævn eksempler på hvilke skoleindsatser I har samarbejdet om..
- Hvordan bringer I jeres kompetencer bedst muligt i spil i dette samarbejde? Er det en samtale I løbende har... eller?
- Hvordan kunne du/I tænke jer det skulle være hos jer(drømmescenariet)?

Ledelsens rolle i PLC er fremskrevet i bekendtgørelsen

Organisering og rammer + professionelle læringsfællesskaber ✓

Distribueret ledelse, vejlederrollen, det fælles sprog/vejlederlandkort

En **fælles**
opgave
og
et **fælles**
sprog

Fundamentet for at kunne udvikle de professionelles læring er, at PLC-teamet opfatter **OPGAVEN**, som et fælles anliggende, uanset om man vejleder i fx idræt eller læsning.

Og derfor er den fælles opgave og funktionsbeskrivelse så vigtig

Delegeret og distribueret ledelse af PLC teamets ressourcepersoner og vejledere

Delegeret ledelse	
	Ressourcepersonen/vejlederen har ugentlige timer i PLC, hvor man kan få hjælp
	Behovet for vejlederen defineres af de forhold der fx opstår i en klasse
	Vejlederen er ekspert
	Vejlederens primære fokus er eleven
	Der er en opmærksomhed på en god opgavebeskrivelse af vejlederens rolle
Distribueret ledelse	
	Vejlederen er på sikker grund, da dagsordenen er drøftet med leder
	Vejlederens fokus er kollegaens arbejde med eleven
	Vejlederen er både faglig og kollegial vejleder
	Vejlederen indgår i en strategi
	Vejlederen har kompetence til at lede/facilitere møder/opmærksomhed på , at vejlederen lykkes i sin rolle

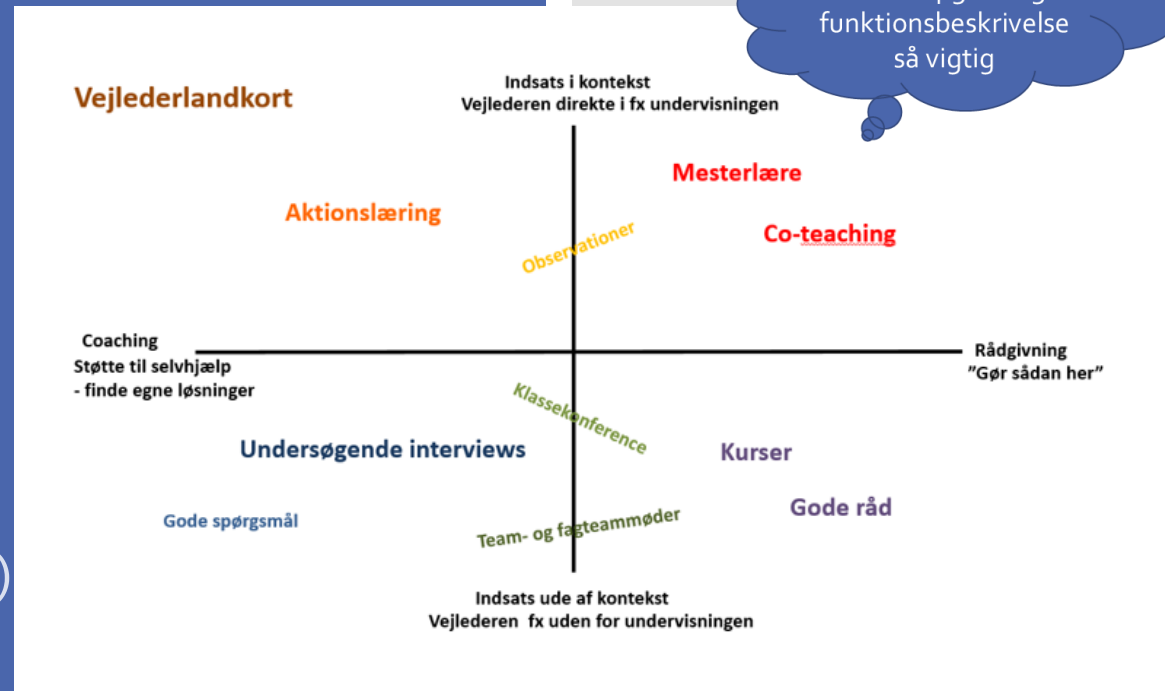
Vejlederrollen

Legalitet (fx ledelsesmandat, kommunikation)

og

Legitimitet (fx relationskompetence, rammer, vejlederkultur?) i den distribuerede ledelse

Og derfor er den fælles opgave og funktionsbeskrivelse så vigtig

5 min.

Hvordan er det hos jer?
Hvordan lykkes I med at holde fokus på kollegavejledningen – uden at det bliver til “ren servicering” ?
Hvilke tiltag kan man evt. iværksætte for at afhjælpe “serviceringen” og glide mere ind i vejlederrollen?

Hvad så med skolebibliotekaren?

Info:
Tilpasset læringsvejleder
moduler fra august 2023

- Fra skolebibliotekar til læringsvejleder

Skolebibliotekaren er nævnt en gang i vejledningen (og læringsvejlederen ditto)

Læsevaneundersøgelsen siger...
"PLC'er er flinke, men børn og vejlederne taler for lidt sammen"

Back office
og Cicero

Tværgående
tema....sproglig
udvikling...fritidslæsning
læsefællesskaber....læsning
i fagene...alle fag

Fremme
elevernes læring
og trivsel

Samarbejdet
med
eksterne
parter såsom
CFU

Skolebibliotekaren

Klassebesøg
og uv på
PLC/hverdagen

Børnelitteratur
formidler

Digitale
platforme
og
ressourcer

Elevernes
fritidslæsning

Vejledningen
skriver: aktuel
litteratursamling

Både bekendtgørelse og vejledning taler

meget om **rammer.**

Det kan også være den fysiske
ramme

Hvad vi siger...kommer det til
udtryk på PLC?

Hvilke behov og funktioner skal
fremtidens PLC indeholde?

- skab synergier – lad PLC rummet
blive en medspiller på skolen

Det fysiske rum

Hvad skal rummet
fremme? Hvilken
adfærd? Hvilke
funktioner? Hvem er
målgruppen?

Fx æstetik, lyst til at lære,
aktivere børnene fysisk og
socialt, nysgerrighed osv.

Større fokus på det
fysiske læringsmiljø
og dets
kulturbærende
betydning for den
praksis der sker

Det fysiske rum

Fællesskaber, funktioner,
følelse og facilitering

Plads til alle fagligheder.....

Alle fagblokke.....

Skolens værdier og profil...

Læsevaneundersøgelsen,
2021:

Få elever bruger
biblioteksrummet som et
sted, hvor man læser
lektier eller er sammen
med venner. Eleverne
forbinder rummet med
udlån.....

Det fysiske rum

Anbefaling til designfasen

Fællesskaber: Læringscentrets rolle på skolen

Funktioner: Hvad skal man kunne? (bogsamling, udlån, oplæg, fordybelse, udstillingsmuligheder, adgang til medier?, plads til både indskoling, mellemtrin, udskoling, kolleger, flerfunktionelle faciliteter, zoner?..... etc.)

Følelse: Hvilke følelser vil vi gerne vække i/hos brugerne? Byder lokalet velkommen? Zoner med bevægelse og samarbejde. Kommer man let i flow i rummet, når man vil fordybe sig?

Facilitering/artefaktniveauet: Hvad vil vi gerne invitere til? Hvad vil vi gerne have brugerne til at gøre? Nudging, tydelig skiltning, inspirere, hørebøffer, bløde puder...

Hvad med fantasien? De tossede idéer, der giver brugerne det de kom for og det de fik med oveni, da de gik tilbage til klassen.....

Inklusion/trivsel på PLC

Tip fra Auning Skole

<https://www.youtube.com/watch?v=B1ro1e8AqBU&t=9s>

*fremme alle elevers faglige og alsidige udvikling og **trivsel** ...*

Trivsel er fremskrevet i vejledningen – mange steder

Litteratur og læsning – alle fag

Inklusionsbørn

Ordblinde

Specialklasserne

Nudging

Lyd

Sanser

Overskuelighed

Struktur og forudsigelighed

Elevsamtalen

15 min.

Hvilke rammer har PLCet på jeres skole, og hvilke rammer er ideelle til det pædagogiske læringscenters funktioner og opgaver?(magic chart)

Hvordan inddrager I folkebiblioteket i PLCets arbejde?
Hvordan ser jeres samarbejde ud?(mundtligt)

Inspirér hinanden:

Anvend magic chart/ tusch på bordet. Skriv jeres idéer ned, og hæng dem op på væggen 😊

Hvad med læsningen?

Læseglæde...viden...
for dybelse
læsekompetencer...

*Fritidslæsningen.....nu både i
Folkeskoleloven og i Bekendtgørelsen*

Praksiseksempel i
vejledningen om
læselyst

- udvikler og understøtter
undervisningsrelaterede aktiviteter
for eleverne med fokus på at udvikle
arbejdsmetoder og skabe rammer
for
oplevelse, fordybelse og virkelyst jf.
folkeskolens formål.

- skaber overblik over og
vejleder i
valget og brugen af
tilgængelige
analoge og digitale
undervisningsmidler.

arbejder for at fremme alle elevers
faglige og alsidige udvikling og
trivsel ved at understøtte, inspirere
og udvikle lærernes og
pædagogernes didaktiske og
pædagogiske praksis og udvikle
undervisningsrelaterede aktiviteter
for eleverne

Lydbøger, podcast, i-bøger, sms-
vejløder om kulturtilbud, litteratur
noveller med mere.
og læsning, herunder også bøger til
elevernes fritidslæsning

-understøtter på baggrund af Fælles
Mål lærere og pædagogers
planlægning, gennemførelse og
evaluering af undervisningen med
opmærksomhed på
c) folkeskolens tværgående temaer

- Sproglig udvikling
- I & E
- IT og medier

Nære relationers betydning for
læselysten(Nationalt
Videnscenter for Læsning,
2022)

Samarbejde med folkebiblioteket

Eksempel i vejledningen

Det pædagogiske læringscenter har opmærksomhed på samarbejdet med eksterne parter, herunder folkebiblioteket

I bekendtgørelsens § 2 om det pædagogiske læringscenters opgaver, fremgår, at det pædagogiske læringscenter på baggrund af Fælles Mål skal understøtte lærere og pædagogers planlægning, gennemførelse og evaluering af undervisningen med opmærksomhed på samarbejdet med eksterne parter, herunder folkebiblioteket. Ligeledes fremgår det af folkeskolelovens § 19 stk. 2, at det pædagogiske læringscenter samarbejder med **folkebiblioteket**.

Etablering af samarbejde med folkebiblioteket omkring relevante aktiviteter fx:

- Læsning
- lokalhistorie
- informationssøgning med fokus på skolens og folkebibliotekets forskellige formål og roller i forhold til for eksempel undervisning og formidling.

Samarbejdet med eksterne parter, herunder folkebiblioteket

- Samarbejdsaftale
- Skoleprogram
- Fælles planlægning, skabe synergier mellem det der tilbydes af folkebiblioteket og de indsatser man arbejder med i skolen

National indsats for børn og unges læseglæde

1

- Vidensproduktion
- Reinholdt og Illum

2

- Lokale udviklingsforløb

3

- Konceptualisering af formidlings-, samarbejds- og involveringsmodeller
- National formidling

Børn og unges læseglæde: Et styrket samarbejde mellem de pædagogiske læringscentre og folkebibliotekerne

- Behov for national indsats og nationalt **løft** på området
- Brug for **fælles udviklingsbane** på tværs af alle aktører – lokalt og nationalt
- Brug for mere **praksisnær viden** og **nye indsatser**
- Nye og varige **samarbejdsmodeller** lokalt og nationalt
- **Fælles forståelse** og udøvelse af læse – og litteraturfaglighed
- Nye måder at **formidle litteratur på** (skalerbare modeller) til børn og unge i grundskolen

De to ben indsatsen går på:

De 5 anbefalinger i
Børn og unges
læsning, 2021

Den reviderede
Bekendtgørelse
for PLC

1. Vejledningen – giver information, støtte og inspiration!
2. Træf valg lokalt – den korte og den lange bane
3. Man skal ikke det hele på én gang!

- Danmarks Lærerforening
- Kommunernes Landsforening
- Skolelederforeningen
- Børne- og Kulturchefforeningen
- Kommunernes Forening for Pædagogiske Læringscentre
- Pædagogisk LæringsCenterForening
- Danmarks it- og medievejlederforening
- Center for Undervisningsmidler

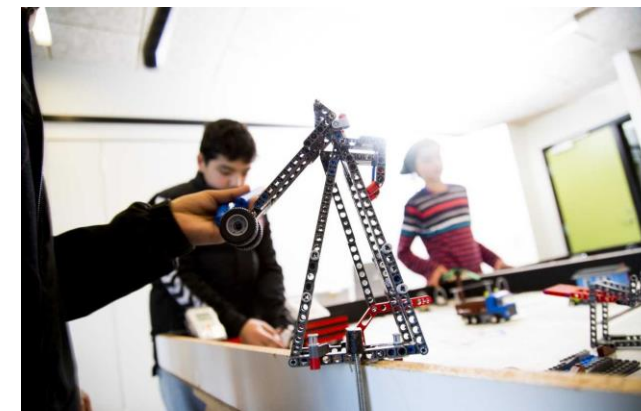
Lægger sig tæt op ad bekendtgørelsen

Begreber foldes ud

Spørgsmål til refleksion (fx i teamet)

Praksiseksempler

Henvisning til aktører

Til inspiration: STUKs nyhed til sociale medier

Ny vejledning til dig, der arbejder med pædagogiske læringscentre

Uanset om du er leder, vejleder eller ressourceperson på en folkeskole, eller måske skolekonsulent i en kommune, så har du en vigtig rolle at spille, for at de pædagogiske læringscentre kan understøtte lærernes og pædagogernes arbejde.

Men hvad betyder det i praksis?

Det kan du finde hjælp og inspiration til i den nye vejledning til bekendtgørelsen om folkeskolens pædagogiske læringscentre, som offentliggøres i dag.

Vejledningen folder bekendtgørelsens elementer ud med eksempler, inspiration og refleksionsspørgsmål. Vejledningen indeholder også fire praksiseksempler på, hvordan de pædagogiske læringscentre kan:

- Inddrage data
- Arbejde med læseindsatser
- Udarbejde opgave- og funktionsbeskrivelser for læringscenterets medarbejdere
- Understøttes af en kommunal PLC-strategi, der styrker samarbejdet mellem forvaltning og skole.

Tak for et godt samarbejde om den nye vejledning til DLF, KL, BKF, It- og medievejlederforeningen, Pædagogisk læringscenterforening, KFPLC, CFU og Skolelederforeningen.

Find den nye vejledning på emu.dk: [Vejledning om folkeskolens pædagogiske læringscentre | emu danmarks læringsportal](#)

Alt det der står
skrevet....og alt det,
der ikke er nævnt.....

Fx uddannelseskrav, tid og midler til en aktuel
litteratursamling

TAK for i dag

